

DE NOORD-BRABANDER,

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stad f 12,-
Franco per post f 14,-

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVERTENTIE

15 cent de regel
behalve 35 cent regel

De Staten-Generaal.

Zitting van den 21 October.

De tweede discussie, welke in de tweede kamer is voorgekomen, schijnt ons ook niet zeer gunstig uitgevallen te zijn. Het spijt ons zulks te moeten opmerken.

De Heeren BROUWER en Graaf VAN DEN BOSCH zijn door de Provinciale Staten van Vriesland en Zuid-Holland verkozen bij meerderheid der in aanmerking genomen stemmen, niet bij volstreekte meerderheid der aanwezigen. Zulks had in eene der commissien tot onderzoek der geloofsbrieven aanleiding gegeven tot de vraag of zij konden worden toegelaten.

Dit punt heeft de kamer behandeld in de zitting van den 21 Oct. Zij heeft met eene meerderheid van 42 tegen 7 stemmen beslist, dat de Heer BROUWER zal worden toegelaten. Wat den Graaf VAN DEN BOSCH betreft, alvorens tot de stemming over te gaan, zal men dezen eerst in de gelegenheid stellen het gebrek in zijne geloofsbrieven aan te vullen. Hierdoor komt de kamer terug van dat haar vroeger besluit, waarvan wij in ons vorig nummer spraken, waarbij zij vier andere leden had aangenomen, die hetzelfde gebrek in hare geloofsbrieven hadden.

Overigens is het te verwachten, dat men den Heer VAN DEN BOSCH ook zal toelaten, zoodra zijne geloofsbrieven zullen zijn aangevuld, met de verklaring dat hij uit Nederlandsche ouders, op Nederlandschen bodem gevoetigd, geboren is.

Het komt ons voor, dat het gevoelen der meerderheid in de tweede kamer op goede gronden betwist kan worden.

Graaf VAN RECHTEREN welke de meerderheid bestrreed, voerde te regt Art. 139 der Grondwet aan, waarbij bepaald wordt, dat de besluiten der Provinciale Staten met volstreekte meerderheid worden genomen. Volstreekte meerderheid: wat wil dat woord volstreekte anders dan dat meerderheid verstaan moet worden in den meest beperkten zin.

Overigens zegt art. 20 van het provinciaal reglement uitdrukkelijk dat de volstreekte meerderheid der aanwezigen vereischt wordt. Wat kan of wil men duidelijker hebben.

Wat heeft men daartegen ingebracht.

Volgens het verslag dat de Rotterdamse Courant daaraan gegeven heeft, zou de Heer SCHOONVELD gezegd hebben, dat de Staten-Generaal buiten hunne bevoegdheid zouden gaan, met de provinciale reglementen te interpreteren.

Wij voor ons integendeel, zouden veel liever vermeenen, dat de Heer SCHOONVELD buiten zijne bevoegdheid gegaan is, met aan de kamer die magt te betwisten.

De kamer heeft het regt te onderzoeken, of iemand, die zich bij haar aanmeldt wettig verkozen is; en zij heeft bij gevolg ook al de magt, welke zij voor een dusdanig onderzoek noodig heeft.

Dat de kamer de (provinciale) staten niet dwingen kan te doen wat zij verlangt, is geene beweegreden om haar die magt te onzeggen. Want de kamer kan ook wederkeerig door de provinciale staten niet gedwongen worden leden op te nemen, welke zij oordeelt dat niet wettig gekozen zijn.

Dezelfde spreker voerde ook nog art. 23 en 24 van het reglement der staten van Zuid-Holland aan, waarbij onder anderen elk briefje vernietigd wordt, dat onduidelijk geschreven is; hoezoer zoodanige vernietiging de stemming zelve niet nietig doet zijn.

Maar volgt dan daaruit dat de vereischte meerderheid niet die der aanwezige leden moet zijn? Wij wilden wel eens zien volgens welke logica men dergelijk besluit zou kunnen opmaken.

De Heer THOMA, en tot onze verwondering de Heer VAN DAM oordeelden de verkiezing der Heeren BROUWER en VAN DEN BOSCH wettig, omdat, -- nota bene -- het nieuwe reglement van orde bepaald heeft, dat bij keuze van personen voor de Tweede Kamer, de blanco briefjes van de tegenwoordig zijnde leden moeten worden afgetrokken.

Wij begrijpen die logica niet. Waar voor is dat art. 47 van het reglement van orde gemaakt; immers alleen voor de verkiezingen welke de kamer zelf zal doen.

Hoe kan zulks dan een bewijs wezen voor of tegen eene verkiezing gedaan in de provinciale staten?

Eindelijk dat de kamer vroeger meermalen zoo beslist heeft, kon geene beweegreden zijn om zulks heden wederom te doen, bijaldien het niet bleek, dat zij toen naar behooren gehandeld had.

Het blijkt uit dit alles, dat de kamer de vraag niet uit haar waar oogenpunt beschouwd heeft. Men heeft zich dezelve over het algemeen niet duidelijk genoeg voorgesteld, en vandaar die verwarring van gedachten en zaken, welke niets met elkander gemeen hebben.

De discussie

over het adres ten antwoord

OP DE

TROONREDE.

Het reglement van orde, hetwelk de kamers zich gemaakt heeft, bepaalt, dat de discussie over het adres ten antwoord op de troonrede zal plaats hebben in geheim Comité.

Dit als algemeen regel vast te stellen, was ongrondwettig. De grondwet wil, dat de zittingen der kamer openbaar zijn. Alleen voor individuele gevallen laat zij toe dat de kamer zich in geheim comité vergadert. Met welk regt kan dan de kamer vooraf bepalen, en als regel aannemen, dat de discussie over het adres altijd met gesloten deuren zullen plaats hebben?

Wij hopen derhalve dat de kamer daarvan terug komen zal, te meer daar er daarenboven geen onderwerp is, dat meer belangrijk voor het publiek zijn kan dan dit. Daarom ook kan er geen onderwerp wezen, dat meer noodzakelijk in het openbaar verdient behandeld te worden.

In de commissie welke belast is met het opstellen van het adres, treffen wij niet genoeg de volgende namen aan: de Hf. VAN RECHTEREN, VAN DAM VAN ISSELT, LUZAC en BRUCE, allen vertegenwoordigers, welke de belangen der natie begrijpen en behartigen, en van welken men met rede verwachten mag, dat zij, ook in het adres, in hunne gewone, bezadigde, maar open en krachtige taal de behoeften des lands met de wenschen der natie zullen openstellen.

KERKELIJKE STAAT

-- Den 1 October heeft de Heer Thorwaldsen Rome nog eens verlaten, om zich over Koppenhagen te begeven, waar de beoogde verkiezing van de beroemde beeldhouwer is voornemens niet voor de aanstaande maand naar Rome terug te keeren.

DUITSCHLAND

BERLIJN 15 October. Heden is op het onverwacht de Keizer aller Russen alhier aangekomen. Hij is onmiddellijk over den IJeren Spoorweg met een buitengewoon convooi naar Sankt-Sofia vertrokken. Er loopen allerlei geruchten over de beweging in deze reis.

ZWITSERLAND

Men meldt uit Lucerne dat er een conflict tusschen het gouvernement van Lucerne en dat van Argau ontstaan zal. Het klooster van Muri had in het kanton Lucerne eenen administrateur, wonende te Sursée. Het gouvernement van Argau heeft hem door eenen onderhoorigen van deszelfs kanton doen vervangen; Lucerne wil de papieren niet terug geven, die het in handen heeft, verklarende, dat het klooster van Muri alleen, waardoor hij benoemd was, het regt heeft, om hem van zijne bedieningen te onttrekken. De nieuw verkozen administrateur heeft van zijnen kant, zich deswegens bij het gouvernement van Argau beklagd. Het gouvernement van Lucerne schijnt de zaak voor deszelfs onderhoorigen op te nemen, en hem in het besluit dat hij genomen heeft te onderschrijven.

KANTON GENEVE. De omwenteling gaat steeds met hare verwoestingen te Geneve en in het Walliserland voort. De onverdraagzaamheid in het godsdienstige, welke de bron van alle kwalen is die Zwitserland bedroeven, verhitert de partijen in deze beide kantons hoe langer zoo meer. Men stoort zich te Geneve zeer weinig aan de Godheid van Christus, men wil kerkelijke hervormingen, maar hervormingen in de uitwendige godsdienst: de partijen staan tegen over elkander en men wacht den uitgang van den strijd. De heer Elisée Le Comte, vervolgt in zijn dagblad van uit de plaats waar hij zich verschuilt heeft, zijn atelsel van lastering tegen het gouvernement, en gaat zelfs zoo verre, dat hij met zijne bliksems dreigt; hij ontvangt, zegt hij, de verzekering dat hij op den steun van een groot getal burgers kan rekenen, die zijne zaak zijn toegedaan.

SCHWITZ. Men houdt zich in Zwitserland ernstig bezig met de verkiezing van een nieuw bisdom voor de Waldstetten, en men duidt Schwitz voor de bisschoppelijke residentie aan. Indien deze tijding zich bevestigde hetgeen nog niet zeker is, zou men zulks aan het uitgedrukt verlangen der primitieve kantons om zich van het bisdom Salothurn af te scheiden, toeschrijven.

THURGAU. Men heeft aangekondigd, dat het Gouvernement van Thurgau zich gereed maakt om de kloosters, die op het grondgebied van dit kanton gevonden worden, ongehuurd te vernietigen. De radicale Zwitsersche pers heeft deze tijding gelogenstraft, met te zeggen, dat het gouvernement zich bepaalde niet eenige veranderingen daartestellen. Men heeft gezien wat in Argau heeft plaats gehad; ook kan men volhouden met te zeggen dat het lot der kloosters van Thurgau niet twijfelachtig is. Men zal hier ook wel een staatsrede weten te beigen om dezelve te vernietigen.

PRUISSEN

Mgr. Arnoldi regtvaardigt reeds bij het aanvaarden zijner heilige bediening, de hooge opinie welke men van hetzelfde wijsheid en gehechtheid aan den heiligen stoel gevormd had. Hij heeft twee professoren van het kleine seminarie van hante bediening onttrekken, die in eger leerlingen van de Universiteit van Bonn geweest zijn, en verdacht werden, min of meer aan hermesciaasche leerstellingen te hechten. Evenwel de administratie der diocesis heeft tenen dezer tot de pastoreelsche bediening bevorderd, dewijl hij zijne onderwerping had ingediend.

ENGLAND

Te Liverpool heeft de heer Butler onderwijs gegeven aan ongeveer 600 protestanten, die zich voorbehoedden, om het Katholiek geloof te aanvaarden. Hij heeft een groot aantal protestanten tot de waarheid terug gebragt.

-- Wij vinden in den Univers het volgend nitreksel van *The Friend of India*, waaruit blijkt, dat het Puseismus niet slechts in Engeland, maar ook in deszelfs overzeesche bezittingen, te Calcutta veel veel wint.

Het dagblad *The Friend of India* spreekt met verontwaardiging over de pogingen welke de secte der puseisten aanwendt, om haar vergif in den buizen der maatschappij te verspreiden, niettegenstaande de vermaningen van den Bisschop van het Anglikaansch diocesis. Ziedaar dan drie belangrijke gestichten die tot nu toe protestantsch beschouwd waren, en nu reeds onder den aangroeijenden invloed van het Puseismus staan. Het bisschoppelijk collegie, is reeds sedert lang als de haardstede van het Puseismus in Indie bekend geweest. Men moet hetzelfde dus beschouwen, eer onder den geest van het Puseismus, dan wel onder dien van het Protestantismus geplaatst te zijn. Dien ten gevolge zouden de Pusegezinden de moeite en kosten kunnen besparen; om, zoo als zij voornemens zijn een collegie tot opleiding hunner missionarissen op te richten.

Maar dat deze ongelukkige schuilplaats der wezen van het leger, een der edelste gedenktekens der britsche milddadigheid in Indie, in de handen der Puseisten gevallen is, en zich door eenen kapellaan dezer secte bestuurd ziet, die een tegenovergestelde leer aan die der Eugelsche Kerk belijdt; dat eene dergelijke inrigting onder het bestuur eener secte staat, die met verachting zelfs den naam van Protestant van zich afwijst, dit is eene gebeurtenis welke het protestantsche leger van Bengalen nooit zou verwachten hebben: eerder zou men gedacht hebben, dat de gehele inrigting eensklaps vernietigd zou zijn geworden.

SPANJE

Mgr. Rome, Bisschop der Canarische Eilanden naar Spanje geroepen, om zich te verantwoorden voor de regtbank over een verzoeg, dat hij den regent heeft toegezonden, heeft te Madrid eene nieuwe verklaring zijner gevoelens van gestroefdheid aan den H. Stoel uitgegeven.

-- Voor eenigen tijd is vermeld, dat Mgr. Rivadeneira, Bisschop van Valladolid geregeldijk vervolg werd: eene wijding gedaan krachtens eene pausselijke dispensatie, welke niet door het gouvernement gelegaliseerd was, heeft aanleiding gegeven tot dit proces. Thans vernemen wij dat de Bisschop van Corda te Madrid is aangekomen, waar hij zich ten overstaan der hoogste regent zal te verantwoorden hebben, over een dergelijk feit.

Ziedaar de gevolgen van het placet in Spanje. Ons gouvernement kan zoowel als de Katholiken daaruit afleiden, wat dit placet ook in ons land ten gevolge zal hebben, zoo het ook in het vrije Nederland wordt ingevoerd.

Het zal eene vrijheid wezen, die ongelukkig op Spaanschschon leed is geschied.

FRANKRIJK

Men meldt uit Parijs den 21 October, aan de *Augsb. Zeitung*.

« Het is waar, gelijk een uwer correspondenten u gemeld heeft, dat Espartero aan de Noordsche mogendheden heeft doen voorstellen, om met haar over het huwelijk met koningin Isabella te onderhandelen, onder verwaarde, dat zij er in zouden toestemmen, om bindendlijk het Spaansch gouvernement te erkennen. Daar er aan geen agent van dit laatste eene vrijpas naar Oostenrijk gegeven wordt, heeft men, om over dit onderwerp openingen te doen, het oogenblik gekozen, dat de prins van Metternich op den Johannisberg was, en de heer Camerero, zaakgelastigde van Spanje bij den Helveticchen bond, heeft zich op half September naar Frankfort begeven. De heer Chascloup Laubat, had zich belast met hem gehoord te doen verhooren, maar hij heeft er niet toe kunnen geraken, hoewel hij te verstaan gegeven had, dat het kabinet van Madrid geneigd zou zijn, om voor de jonge koningin, de hand van eenen Duitschen Vorst aan te bieden.

« Prins Metternich heeft geantwoord, dat het schijnt, dat de Noordsche mogendheden, den te-

genwoordigen toestand van Spanje als zuiver transitioire beschouwd, en dat zij besloten hadden, zich niet in deszelfs zaken te mengen, zoolang het gouvernement, houdende deszelfs vorm ook moge zijn, geene zekere waarborgen gaf van duurzaamheid en bestendigheid. Toen de heer Camerero bemerkte, dat er van deze zijde niets te winnen was, verliet hij Frankfort, en bevindt zich nu sedert zes dagen te Parijs.

-- De tijdingen welke wij uit Konstantinopel ontvangen, zijn van den 27 September; men weet dat de heer de Bourqueney de pakketboot eenen dag langer heeft opgehouden, in de hoop aan het fransche gouvernement de laatste besluiten van den divan te kunnen doen toekomen. De heer Guizot heeft werkelijk de dépêches van onze zaakgelastigde, gedagteekend van den 28, ontvangen; en het schijnt dat de heer Bourqueney daar in de formeel bedoeling meldt, welke de Porte aan de ambassadeurs heeft te bezagen gegeven, om niet het minste in de kwestie van Syrie toe te geven.

Deze eindelooze moeilijkheid zal dan de diplomatie weder op nieuw in beweging brengen. Het is onmogelijk, dat de Europeesche magten zich volkomen laten verschalken, en de twist zal ongetwijfeld met eene nieuwe wijziging van het Ottomaansche ministerie eindigen. Men zal opmerken, dat deze verdubbeling van stijfhoofdigheid in de staatkunde van den Divan met de terugkomst van den russischen gezant de heer de Boutenief in verband staat.

-- Uit Bordeaux schrijft men den 15 October:

« De Aartsbisschop van Bordeaux is naar Toulon vertrokken, vergezeld door eenen van deszelfs grootvicariussen, en door den Abt Pelletan, Kanoniek Aartspriester van de hoofdstad van Algiers. Z. E. moet zich den 22 met den heer Dupuch inschepen, laatstgenoemde heeft hem verzocht om bij de inwijding van de kerk van Hippone te komen presideeren.

Het gedeelte van het lichaam van den heiligen Augustinus, hetwelk de Bisschop van Algiers van Pavia medebringt, zal daar ter plaatse waar vroeger de hoofdkerk stond, en waar dikwijls de stem van den heiligen docter weergalude, geplaatst worden.

Na deze plegtigheid zullen de beide Kerkvoogden de geestelijke inrigtingen, die reeds op het Afrikaansche grondgebied opgericht zijn, gaan bezoeken; er zullen waarschijnlijk ook weder nieuwe opgericht worden.

-- Men leest in de *Commerce Belge*:

« Gedurende acht achtereenvolgende dagen, hebben de inwoners van Leven en omstreken het genoegen gehad, drie schoone schilderstukken, voorstellende Episoden uit het leven van onzen Zaligmaker, ten voordeele der arme blinden op het stadhuis ten toon gesteld te zien; dezelve zijn bestemd voor de schoone kerk der gemeente Oirschot in Noord-Brabant. Deze fraaie stukken, welke duizende nieuwsgierigen tot zich hebben gelokt, zijn de voortbrengselen van het penseel van onzen jongen landgenoot, de heer Eduard van Ertrijk, kweekeling van den heer de Keyzer, en die, naauwelijks 22 jaren oud, aan zijne medeburgere, daardoor het bewijs heeft gegeven, dat de tijd nadert, waarin zijn naam onder die der groote schilders van de Vlaamsche school zal schitteren. Wij wenschen den heer van Ertrijk geluk, dat hij zijn talent aan de H. Godsdienst toewijdt, die de onoverwerpen van de meeserstukken der groote schilders uitgemeent heeft.

NEDERLANDEN

« BOSCH 21 October. Het is ons eene blijde tijding, te vernemen, dat andermaal een vijfal Zusters uit Rucsdal en den Eegwaanden Hoer Geritsen met een naar Curaçao ingetogeld. Zij zijn den 10 dezer aan den schepen uitgegane, hunne vrienden, die in de week van hun Vaderland, alles verlatende, om aan gerechtigder zoo, in onze colonien, een arm en moeilij-

maar zalig en heilzaambrengend werk te ondernemen. 's Heeren zegen vergezelle hun; want hand geleide had op dien overtocht naar een ander vaderland. En mogen zij gade voor de opofferingen, welke zij zich met vreugde hebben opgelegd, ten minste den troost smaken, dat deze voor hunne nieuwe vaderlanders niet vruchteloos zijn.

— Bij Besluit van den 17 October, N° 65 heeft Z. M. benoemd:

Tot heeraad van den polder 's Lands van Megen (Noord-Brabant), R. Frenzen, in plaats van W. van den Brand, overleden;

tot dijkgraaf van den Theodorus-polder, gemeente Halstaren (Noord-Brabant), M.G. van Loenhout in plaats van C. Volckers, op zijn verzoek eervol ontslagen.

— Bij besluit van den 19 October, N° 67, heeft Z. M. benoemd:

Tot lid der commissie van onderwijs in Zuid-Holland en schoolopziener in het vijfde school-district dier provincie, ter vervanging van wijlen den Heer G. van Kooten te Dordrecht, den heer mr. P. F. Timmers Verhoeven, officier bij de rechtbank te Dordrecht;

tot honoraire leden bij voormelde commissie, de heeren:

Mr. H. van Berkel, burgemeester der stad Delft.
W. A. Fuchs, koopman te Rotterdam, en
Er. A. H. van der Burgh, advocaat te 's Hage.

's GRAVENHAGE DEN 20 OCTOBER.

Tweede Kamer

DER

STATEN-GENERAAL.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden, gelezen een Koninklijk besluit, houdende de benoeming van Mr. Gevers van Endegeest, als voorzitter der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting. De Heer Gevers heeft ten gevolge daarvan de fauteuil met eene korte aanspraak aanvaard.

Is ingekomen en naar de Afdeelingen verzonden een ontwerp van wet houdende wijziging van Art. 12 der wet op de Regterlijke magt en het beleid der politie.

Is mede ingekomen eene missive van den Hoogen Raad begeleidende eene aanbevelingslijst van zes leden tot benoeming van één lid voor dien Raad, ten gevolge van het overlijden van Mr. N. W. Ardesch, lid van dien Raad.

De 6 op dien lijst vermelde kandidaten zijn de Heeren en Eers: 1° Van der Rens, raadsheer in het Provinciaal Gerechtshof van Gelderland; 2° Nedermeyer van Rosenthal, lid van de Tweede Kamer; 3° Dyckmeester, officier van Justitie te Thiel, oud lid der Kamer; 4° Rijn, raadsheer in het hof van Gelderland; 5° D. J. Bijleveld, president der Arrondissements-Regtbank te 's Hage, en Greve, professor te Franeker.

Ingevolge het nieuw reglement van orde zijn de Afdeelingen overgegaan tot de benoeming eener Commissie belast met het opmaken van een concept-Adres, in antwoord op de troonrede. Daartoe zijn in voege voormeld benoemd, de Heeren van Rechteren, van Dam, van Hoorn van Burgh, Luzak en Brucc.

De Heer van Dam van Isselt legt zijne betrekking van president der Tweede Kamer met de volgende redevoering neder:

» Edel Mogende Heeren!

» Althans deszelfs zetel te verlaten en op het oogenblik, dat ik de eervolle betrekking van Voorzitter dezer vergadering zal nederleggen, is het eene behoefte voor mijn hart, aan U Edel Mogenden mijnen welgemeenden en opregten dank te betuigen, evenzeer voor de menigvuldige blijken van welwillendheid, mij door alle mijne geachte medeleden bij herhaling gegeven, als ook voor het vleijende bewijs van goedkeuring en vertrouwen, mij onlangs door zoo velen uwer geschonken.

Indien het verbeterde reglement van orde voor deze kamer, dat onder mijn voorzitterschap door U Edel Mog. is vastgesteld, mogt bevoonden worden dienstig te zijn aan de bevordering van de groote belangen des Vaderlands, dan zoude ik eene genoegelijke en blijvende herinnering te meen bezitten aan dit belangrijke tijdperk van mijn leven.

Ik noodig mijnen geachten opvolger uit, bezit te nemen van den voorzitterstoel, met den hartelijken wensch en met de stellige verwachting, dat de gewigtige taak, welke hij thans zal aanvaarden, door de vriendelijke en bereidvaardige ondersteuning van U Edel Mogenden ook voor hem zal worden verligt. Gaarne voeg ik hier de verzekering bij, dat ik mijnerzijds steeds genogen en bereid zal wezen, daartoe mede te werken naar mijne beste krachten.

De Heer Gevers van Endegeest aanvaardt de betrekking van voorzitter met de navolgende aanspraak:

» Eerz. Mogende Heeren!

» Door het vertrouwen der Staten van Holland in deze vergadering gebracht, zoo kort na dit tijdstip door de keuze van U Edel Mogenden tot den voorzittersstoel geroepen, door 's Konings benoeming op denzelfden gevestigd, ben ik op een standpunt geplaatst, naar mijne schatting van die waarde, dat ik er geen ander voor zou willen ruilen.

Zijn er, na deze weinige woorden, wel meerdere noodig tot betuiging mijner gevoelens van erkentelijkheid jegens hen, die mij de blijken van zoo veel vereerende onderscheiding wilden geven? Neen, Edel Mogende Heeren! vestigen wij liever het oog op het groot gewigt der jongst geopende zitting.

Een nieuw reglement van orde, met moeite tot stand gebracht, zal den loop onzer werkzaamheden besturen. De invoering van dit belangrijk voorschrift, en de proef of het gemeen overleg er door bevordert zal worden, is aan deze zitting beschooren.

Een voornaam gedeelte van het nieuwe wetboek van strafrecht is ons reeds medegedeeld. Na een dertigjarig gebruik van het Fransche Code Pénal, verwacht het Vaderland eindelijk een eigen strafrecht, gezuiverd van de gebreken des vreemden, en overeenstemmend met de behoefte des tijds.

Het grondwettig voorschrift der tweejarige begroeping zal voor de eerste maal letterlijk nagelcald kunnen worden. Er is nu tijd van beraad geweest en er is tijd om rypelijk te overwegen voorhanden. Er zal gearbeid worden, niet aan een maatregel als het ware van overgang, maar aan een duurzaam maatstaf van behoefte en van middelen, aan een duurzaam grondslag van vertrouwen of van bezorgdheid.

Zal de instelling, waar het lot van 10,000 behoeftige landgenooten reeds aan hangt, voortdurend blijven bestaan en nog door den vreemdeling worden bewonderd? of zal hij voor geldelijke aangelegenheden moeten zwichten? In deze zitting al wederom zal dit vraagstuk oplossing erlangen.

En hoewel onderwerpen nog zullen in het begonnen tijdvak het gemeen overleg der regering met de staten-generaal waarschijnlijk behoeven? Edel Mogende Heeren, mogen wij ze onder den zegen van God overwegen, met naauwgezetheid, met kalme, met een eeuwig doel, het welzijn van Nederland bij gestrenge handhaving der grondwet.

Het welzijn van Nederland sluit alles in den Vorst, het altijd te eerbiedigen opperhoofd van den Staat en het volk; naar welke zijde de schaal meer overhangt dan de grondwet, heeft gewild, altijd zal dit overwigt nadeelig wezen.

Mijne beste pogingen zullen strekken om ijverig en onpartijdig te trachten de taak te volbrengen, mij door U Edel Mogenden opgelegd, de leiding dezer vergadering in den geest der Grondwet, gelukkig indien ik er in slagen mag, zoo als het mijn waarde voorganger is te beurt gevallen en zoo als hij het mij hartelijk heeft toegewenscht.

Waar mijne krachten te kort schieten, zij het mij vergund op uwe welwillendheid te steunen. Van dit oogenblik af roep ik die met ernst, maar ook vertrouwend in.

Op voorstel van den heer van Akertaken, door een aantal leden geproponeerd, zullen deze beide aanspraken worden gedrukt en rondgedeeld.

ONTWERP VAN WET, bepalende de verandering van art. 12 der wet op de Regterlijke organisatie en het Beleid der Justitie.

Wij WILLEM IV. enz.

Alzo wij in overweging genomen hebben, dat het belang der Justitie vordert, dat de leden der regterlijke magt, voor hun leven of voor eenen bepaalden tijd aangesteld, op eene wettige wijze van hunne bedieningen kunnen worden ontslagen, indien zij buiten staat geraken dezelve langer waar te nemen,

Zoo is het dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Het 12de artikel van de wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie, geplaatst in de eerste afdeeling: *Algemeene Bepalingen*, wordt veranderd als volgt:

De leden van den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven, Arrondissements-regtbanken, de Kantouregters, Regters-plaatsvervangers, de Griffiers en derzelve Substituten, voor hun leven of voor een bepaalden tijd aangesteld, kunnen, op requisiur van den Procureur-Generaal, na in hunne belangen gehoord, immers daartoe behoorlijk gecroepen te zijn geweest, door den Hoogen Raad van hun post worden ontslagen:

1o. In geval zij tot eene correctionele gevangenisstraf mochten zijn veroordeeld;

2o. Wegens wangedrag, onzedelijkheid of merkelijke achteloosheid;

3o. In geval van ongeschiktheid door ouderdom, zwakte of aanhoudende ziels- of ligchaams-ziekten.

Indien een ambtenaar van het openbaar ministerie, voor zijn leven aangesteld, zich in een der gevallen van dit artikel mogt bevinden, kan hij nadat de Hooge Raad daaromtrent is gehoord, door den Koning van zijnen post worden ontslagen.

Zij, welke om eene der redenen, in No. 8 van dit artikel vermeld, zijn ontslagen, behouden hunnen titel en rang, voor zoo verre zij voor hun leven waren aangesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Zitting van den 21 October.

In deze zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn onderscheidene verzoekschriften ingekomen, welke in handen zijn gesteld van eene commissie van petitiën, door den Voorzitter benoemd, en bestaande uit de Heeren Scheers van Harenarspel, Boreel van Hoogelanden, Mees, Vigilin van Claerbergen en Panhuys.

Vervolgens zijn de beraadslagingen geopend over de toelating tot leden der Kamer van de Heeren Graaf van den Bosch en Brouwer.

Door den Voorzitter is, na eenige discussie, welke wij hierboven behandeld hebben, in aanvraag gebracht de vraag, of de Heer Brouwer overkomstig het gevoelen van de meerderheid der commissie als lid der Kamer zal worden toegelaten? Die vraag is in hooftelijke stemming, met eene meerderheid van 42 tegen 7 stemmen, toestemmend beslist. De minderheid bestond uit de heeren Luzak, Kliphorst, Geckinga, van Galstein, van Rechteren, Verweij, Mejan, en van Nagell.

De Voorzitter stelt, alsnu voor de stemming over de al dan niet toelating van den graaf van den Bosch uitstellen; tot dat hij in de gelegenheid zal zijn geweest het bewijs te leveren, dat hij is geboren uit ouders binnen dit Rijk of deszelfs kolonien gevestigd.

Onderscheidene leden waren van gevoelen, dat men het adjournement niet mag vooruitloopen, zulks is met de meerderheid van 37 tegen 12 stemmen beslist.

Is nog gelezen eene Koninklijke boodschap, begeleidende het 2de boek van het Wetboek van Strafrecht, waarna de Vergadering is gescheiden.

GRAVENHAGE den 22 October.

De Kamer der Staten-Generaal is heden middag ten 2 ure in comité-generaal vergaderd. In dit comité is, naar men verneemt, gelezen het concept-advies in antwoord op de Trouwrede, zoodanig als hetzelfde door de daartoe benoemde commissie is goedgeoordeeld. Daarna is hetzelfde naar de afdeeling verzonden.

— Een blad dat anders beter onderrigt en niet gewoon is op een lossen voet zich over de voornemens van hoog geplaatste personen uit te laten, heeft gewag gemaakt van huwelijks-onderhandelingen, waarbij de namen van een onzer Prinses en die van eene doorluchtige Prinses genoemd zijn geworden.

Wij kunnen al hetgeen deswegens gezegd is geworden, op de meest stellige wijze tegenspreken. (Nederl. Nieuwsbl.)

Mengelwerk.

DE KATHOLIJKE KERK

VAN

POLEN.

De *Ami de la Religion*, geeft een artikel over den staat der Katholieke kerk in Rusland te lezen, waarin het verhaalt, dat van de 4 diocessen, van den Grieksch-vereinigden ritus, welke men in Russisch Polen vroeger telde, slechts één getrouw is gebleven, te weten dat van Chelm, in het koninkrijk Polen. De Keizers hebben sinds lang begrepen, dat die Ritus een hinderpaal was, in hun plan om hunne volkeren te overheerschen. De daden van geweld, waaronder men de vereenigde Grieken overweldigd heeft, zijn bekend. Een laatst diocces aan den algemeenen ramp ontsnapt, kon niet lang vrij blijven van de Russische geweldenaarjen. Derzelver geestelijkheid onderscheidt zich gunstig door ijver en geleerdheid. Maar zal haar zulks tegen de aanvallen, waaraan zij bloot gesteld is, kunnen doen stand houden? Wij zijn geneigd alles van de goddelijke voorzienigheid en van die lojjale Poolse natie te verwachten, welke getrouwheid vermeerderen zal naarmate de vervolgingen en strikken, die men haar spant, toenemen.

Reeds kondigt alles bij die natie eene vernieuwing aan van eene godsvrucht, die wel niet geheel verdwenen was, maar die echter niet geheel vreemd was gebleven aan den philosophischen en Protestantschen geest. Dagelijks vervullen zich de kerken al meer en meer; en men telt menigvuldige bekeeringen onder die genen zelfs, en in die families, welke de Keizer uitkiest, om de uitvoerders van zijne schismatische plannen te zijn. Maar ook van den anderen kant is de werkzaamheid dezer laatste verschrikkelijk. Bijzonder munt onder hen uit de schismatische bisschop Antonius. Sinds hij te Warschau gevestigd is, oefent hij eene alvermogende invloed uit, op de tijdelijke belangen der Katholieke Kerk. Hij doet zijne voorspraak duur kopen, hetzij men onderstand noodig heeft, voor den opbouw der kerken die versallen, hetzij de geloofigen in hante mildheid zelf de gelden tot dat eind verstrekken, en het noodige verlot aanvragen zonder hetwelk het niet geoorloofd is, een muur, die dreigt in te stortén, met schragen te ondersteunen. Er zijn geene vernederingen, welke die bisschop Antonius, die pastoors en bisschoppen, of bestuurders der diocessen niet laat ondergaan, welke moedig genoeg zijn, liever alles te trotseren, dan de kerken te verlaten, die hun zijn toevertrouwd. Er is tegenwoordig niet éene kerk meer in Polen, die in vrijheid is; het minste voorwendsel, het minste ongenoegen, dat de bisschop Antonius zich vermeend aangedaan te zijn, geven ontleiding van een decreet, waarbij en kerk en goederen worden aangeslagen, ten voordeele van de schismatische godsdienst; en de katholyken uitgejaagd; en de asch zelfs hunner vaderen welke der versterker bepalen waren, verstooid wordt. Noemen wij brieven, welke van de grans van Polen in de nabijheid van dat getrouw gebleven diocces,

geschreven is, wordt vermeld, dat de bisschop Antonius, in gemeld diocces van Chelm onvermoeid rondreist, vergezeld van officieren van allerlei rang, en eene politie geleide, waarmede hij overal de Katholieke Kerken van den vereenigen Ritus indringt, voor eenige omgekochte inwoners predikt, de voordeelen optelt, welke den overgang tot het Schisma zijn toegezegd; en de straffen vermeld, welke hunne weigering wacht. De bisschop dezer diocces, Hgr. Szumborski, oud en gebrekkig, heeft niet nagelaten, alle plaatsen af te reizen, waar zich de bisschop Antonius vertoond had. Bezoldigde mannen volgden hem op de hielen, en kwamen met gedekte hoofden in de kerk, terwijl de eerwaardige grijsaard predikte, en bedreven daar vele goddeloosheden, welke de met vrees bevangen meugte niet durfde doen ophouden.

Onder de religieuse huizen komt voornamelijk, in aanmerking het yodelings huis van Warschau, dat door de zusters van Liefde van den H. Vincencius de Paula bestuurd wordt. Ook deze congregatie is op dit oogenblik het voorwerp der aanvallen van de vijanden der kerk. Men heeft haar eenen raad van administratie opgedrongen; en alle gemeenschap met hare wettige en natuurlijke overheid afgesneden. Maar dit is niet alles. De schismatische bisschop Antonius, wil lid zijn van dien raad en er zich doen vertegenwoordigen door russische popen, en in de rijen dezer dochteren van het katholieke geloof, de schismatische religieuzen der Russen mengen.

Wanneer men de bloedige wreedheden, welke de kerk van Spanje teisteren, vergelijkt met deze vergiftige maatregelen waaronder men geruimen tijd de onderdrukking verborgen heeft, dan weet men niet, wat het ergste, en waar het meeste gevaar is.

Dankbetuiging.

De COMMISSIE belast met de Uitdeeling der Liefde Giften, uit de Provinciale Collecte, voor de Slagtoffers door den Brand te Hilvarenbeek, in den nacht van 29 op 30 April jl. getroffen, betuigt hare welmeenendste DANK namens alle de bewelddigden, voor de betoemde Liefdadigheid harer geweest genoten, en uit den vurigsten wensch zij alle voor zulke onheilen mogen worden behoed.

Hilvarenbeek den 20 October 1842.

De Commissie voornoemd,
M. VAN ASTEN,
J. J. SPRENGER VAN EYK.
M. HUYSMANS.
MEERMAN.
H. VOGELPOEL.

ADVERTENTIEN.

Na tijdig voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der Stervenden, overleed alhier, tusschen Zaterdag en Zondag 's nachts ten 12 ure, aan verval van krachten en bijkomende koorts, onze teeder-beminte Moeder Mevrouw J. M. VAN ABELEN, nagelaten Weduwe van wijlen den Heer HEILIGER VAN IERSEL, in den gezegenden ouderdom van 75 jaren, 7 maanden en 4 dagen: swaar treft ons het verlies van haar, die ons zoo innig dierbaar was: terwijl niets, dan het onwankelbaar vertrouwen op de troostgronden van den Heiligen R. C. Godsdienst, dien zij steeds ijverig beleeid; in staat is, om de diepe smart, die wij gevoelen, eenigermate te kunnen lenigen.

JOSEPH VAN IERSEL.

Uit naam mijner Heer-broeders, Behuudbroeder en Zusters.

UDENHOLT,
den 23 October 1842.

J. P. WARTENBERGH,
Gekwalificeerd Collecteur
te 's BOSCH.
Adverteent dat, bij hem te bekomen zijn
HEELE en GEDEELTEN
van Loten der 150 Loterij,
waarvan de trekking begint den 14 Novem-
ber 1842.

DE JUFVROUWEN;

G. FOLLING EN L. VAN BRUSSEL,

sobben de eer te berigten, dat zij met November aanstaande een I. N. S. T. I. T. U. U. T. voor JONGE JUFVROUWEN zullen openen en niets zullen palaten om de aan hare zorg toevertrouwde kinderen, zowel eene godsdienstige als beschaafde opvoeding, te geven.

Achter het Wildvarken,
Letter E. No. 440.

On demande pour un PENSIONNAIRE CATHOLIQUE un SECONDAIRE d'un âge mûr et de bonnes moeurs, et qui, aux talents requis d'un INSTRUCTEUR, joint une connaissance profonde de la langue FRANÇAISE, et s'il est possible, celle de L'ALLEMAND ou de l'ITALIEN. Les appointemens seront proportionnés aux talents. S'adresser par des lettres affranchies, sous l'initiale Y, à la librairie de Mr. D. A. A. DE ROOY, à Bois-le-Duc.

* Bij A. P. VAN LANGENHUYSEN, Boek- en Steendrukker te 's Gravenhage, is van de Pers gekomen en algemeen verkrijgbaar gesteld:

I. HANDBOEK VAN ONDER- RIGTINGEN EN GEBEDEN, ten gebruike der leden van het Aartsbroederschap van het H. Hart van Maria, à f 1.50 II. GEBEDEN, ten dienste der leden van het Aartsbroederschap, à f 0.50. III. STATUTEN EN OFFICIËN, ten gebruike der leden van het Aartsbroederschap van het H. Hart van Maria, in 8°. à f 0.50. IV. GELINIËERDE REGISTERS tot het inschrijven der leden, gebonden naar verkiezing: V. MISSA SANCTISSIMI ET IMMACULATI CORDIS B. M. V. in folio à f 0.60. VI. INSCHRIJVINGS- BEWIJZEN van de leden, in 24°. VII. KLEINE GEBEDEN voor de leden van het Broederschap id. VIII. VERSCHILLENDE AFBEELDINGEN van de H. Maagd met gebeden, zeer geschikt ter uitdeeling in de Christelijke Leering, de 100 f 1.00. IX. DE WARE BRUID VAN JESUS CHRISTUS of de door de Oefening der kloosterlijke deugden geheiligde Ordepersoon, in twee deelen 18°. 000 pagina's à f 1.80. X. DE VOLMAAKTE CHRISTEN, of volledige inleiding tot de Christelijke volmaaktheid, benevens Mis-, Biecht- en Communiegebeden, beide werken door den H. Alphonsus Maria de Liguorio uit het Italiaansch vertaald door eenen Priester van de Vergadering des Allerheiligste Verlossers, met op staal gegraveerd Portret van den Schrijver, in twee deelen 18°. 700 pagina's à f 1.60.

Voor Schoolgebruik:

XI. KLEINE DIERGAARDE VOOR KINDEREN. Naar Fransche en andere schrijvers voor de Nederlandsche jeugd bewerkt. Viervoetige Dieren. Door P. J. Mendel, instituteur te Schiedam, prijs f 0.40; dezelve voor prijs, best papier in carton f 0.75; dezelve met gekleurde plaatjes f 1.00. XII. NIEUWE KAAFT VAN EUROPA, ten gebruike der scholen, door H. Roding. 11 Palmen, hoog en 13 breed. De prijs in bladen gekleurd f 4.00, op linnen met rollen f 5.50. De voortreffelijke Aardrijkskundige werken van de heeren Pringen, van Wyck Roelandszoon en anderen zijn in de samenstelling dezer kaart gevolgd. XIII. ALLEREERSTE BEGINSELLEN DER VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS, in den cathetischen vorm voorgedragen. Door P. J. Mendel, instituteur te Schiedam.

Boers van Amsterdam.

heden Zaterdag den 22 October 42 ure.
W. S. 2 p. 523 Dito 5 p. 1017. Syn. 49 2/94
Handl. 1361 1/2 Ard. 85 1/2 16 1/2 1/2 2p 22 1/2
Gedruckt bij D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.